

Умовами успішної реалізації діалогічного підходу у професійній підготовці майбутніх правників має стати: готовність учасників освітнього процесу до діалогу на різних рівнях; наявність педагогічних ресурсів для оцінки готовності аудиторії до діалогу (психоемоційні характеристики, досвід та ін.); взаємодія на умовах рівноправного партнерства; наявність сприятливого діалогічно-гуманістичного навчально-виховного простору; формування навчального матеріалу з позиції проблемності, виборності, креативності; застосування проблемно-пошукового стилю педагогічного спілкування; мотивація студентів до пошукової діяльності та ін. Практика реалізації діалогічного підходу потребує додаткового дослідження і науково-педагогічного аналізу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондаренко, Н. В. Традиційні методи навчання мови як ресурс діалогізації освітнього процесу. Методи компетентнісного навчання української мови : зб. матеріалів круглого столу. Педагогічна думка, м. Київ, Україна, С. 12-18.
2. Голота, Н. Діалогічні технології як складова практико зорієнтованої підготовки майбутніх педагогів, Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка, (37 (1), с. 47–53. DOI: 10.28925/2311-2409.2022.377
3. Ігнат'єва, О. Аналіз сутності поняття «комунікаційна культура суспільства». Соціокультурні та політичні пріоритети української нації в умовах глобалізації / Тернопіль : ТНЕУ, 2019. С. 281.
4. Тамаркіна, О. Застосування діалогових технологій в навчальному процесі. Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір : збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції. – Умань : УНУС, 2016. С. 97-99.
5. Шашкова, Л., Злочевська М. Діалогічний вимір гуманітарного знання. Монографія. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2011. 176 с.

Більчук О.О.,
асистент кафедри права та правохоронної діяльності,
Державний університет “Житомирська політехніка”
м. Житомир

ДЕЯКІ МЕТОДИКИ ДЛЯ ВИКЛАДАННЯ ПРАВНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Дані тези стали приводом для автора систематизувати власні спостереження і напрацювання, пов'язані із методикою викладання правничих дисциплін.

Навчальний процес в університеті організований досить тривалими часовими відрізками, семестрами. Цю особливість важливо використовувати позитивно і ефективно, наприклад, поєднати її із методом постановки цілей, про що власне і дані тези. Подальший матеріал розділений на два взаємопов'язані блоки (“про викладача” та “про студента”), які і формують освітнє середовище для вивчення правничих дисциплін.

Про викладача. У межах поточного навчального року, автор поставив собі наступні цілі пов'язані із методикою викладання:

- закріпити за собою, на довгу перспективу, дисципліни, предметом яких є: адміністративна процедура, адміністративне право, адміністративна відповідальність. Для автора це актуально;
- інтегрувати застосунки на основі мовних моделей у всі можливі види професійної діяльності;
- освоїти та використовувати на дистанційних заняттях інтерактивні онлайн-платформи Miro та Canva;
- більше інтегруватися у академічне, викладацьке середовище.

На момент підготовки тез, автор може поділитися лише результатами щодо інтегрування застосунків на основі мовних моделей. Серед додатків на мовних моделях, найбільш корисним виявився NotebookLM. Він суттєво спрощує роботу з великими джерелами або великою кількістю джерел, навіть з тими, з якими є великий досвід роботи, ті ж самі процесуальні кодекси. Також даний додаток ефективний у виявленні закономірностей, пов'язаностей, але, на думку автора, неефективний у написанні легких, доступних текстів. Функція аудіопереказу, яка наявна в NotebookLM, варта окремої уваги. Автор багато часу проводить за кермом і згенеровані NotebookLM аудіоперакази, навіть по власних лекційних матеріалах дієво допомагають у швидкій підготовці до занять. Ще один спосіб використання NotebookLM - це генерування аудіоподкастів на основі окремих нормативних актів. Автор подає їх разом із текстовим лекційним матеріалом.

Про студентів. На переконання автора, студенти та викладачі створюють атмосферу, мікрокультуру дисципліни з якою вони працюють, на період навчання. І про це зі студентами варто поговорити на початку роботи із дисципліною та періодично запитувати: “як наш політ? щось змінюємо чи рухаємося далі?”. В поточному навчальному році автор має можливість працювати з одними і тими ж студентами у двох різних дисциплінах. При роботі зі згаданими дисциплінами сформувалися унікальні атмосфери (мікрокультури) і одні й ті ж студенти по різному проявляються на кожній із таких дисциплін.

Наступне, студентам також важливо ставити свої цілі на період роботи із дисципліною. Під час роботи із кожною дисципліною, автор використовує журнал активностей дисципліни, у якому є окрема колонка під назвою “цільова оцінка”, тобто оцінка до якої студент йде, прагне. Дана оцінка вперше проставляється на початку роботи із дисципліною але може змінюватися в процесі. Періодично викладач нагадує, що цільову оцінку можна змінювати. Наявність такої цільової оцінки мотивує студентів та формує власне моральне зобов'язання.

Інтерактивні методи роботи також практикуються, але на їх висвітлення потрібно більше часу та емпіричних даних.

**Бондаренко Н. О. к.ю.н., доц.,
доцент кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ**

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД

Сфера права дедалі активніше інтегрується з сучасними технологічними рішеннями. Так, у багатьох центрах надання адміністративних послуг відвідувачі вже практично не стикаються з чергами – завдяки впровадженню електронних систем керування потоками громадян. Значна частина державних послуг в Україні нині доступна онлайн, зокрема через мобільний застосунок або платформу «Дія». Сучасні ініціативи, такі як «електронне правосуддя», «е-урядування» чи «електронна система охорони здоров'я», неможливо реалізувати без відповідної цифрової інфраструктури. Ці процеси об'єктивно зумовили необхідність нового погляду на взаємодію між правом та технологіями – не лише як предметом наукових досліджень і механізмом регулювання новітніх суспільних відносин, а й у контексті правничої освіти.

Юридична наука й освіта мають враховувати ці зміни, адже ігнорування цифрових трансформацій може призвести до втрати актуальності традиційних підходів у підготовці правників та у функціонуванні правової системи загалом [1]. Зростає потреба у фахівцях, здатних забезпечувати ефективне правове регулювання у різних сферах суспільного життя. Якщо спиратися на міжнародний досвід, то у країнах англосаксонської правової системи акцент робиться на формуванні практичних умінь через аналіз судових прецедентів, а у континентальній Європі переважає академічний підхід, що часто призводить до недостатньої практичної підготовки випускників.